

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG – PHÒNG GD&ĐT YÊN LẠC (2024 – 2025)**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 120 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)**

Đọc văn bản sau:

(1) Tôi chưa từng đi qua chiến tranh
Chưa thấy hết sự hy sinh của bao người ngã
xuống

Thuở quê hương còn gồng gánh nỗi đau.

(2) Tôi lớn lên từ rẫy mía, bờ ao
Thả cánh điều bay

Lội đồng hồ bông súng trắng

Mẹ nuôi tôi dải dầu mud nắng

Lặn lội thân cò quãng vắng đồng xa.

(3) Tôi lớn lên từ những khúc dân ca

Khoan nhặt tiếng đờn kìm*

Ngân nga sáo trúc

Đêm Trung thu say sưa nghe bà kể

Chú Cuội một mình ngồi gốc cây đa.

(4) Thời gian qua

Xin cảm ơn đất nước ...

(Cảm ơn Đất nước, Huỳnh Thanh Hồng, In trong Bến quê, NXB Văn nghệ TP Hồ Chí Minh, 2006, tr.169)

Chú thích:

- Huỳnh Thanh Hồng (1964 - 2007) quê ở Vĩnh Long, là hội viên Hội Nhà báo, hội viên Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Vĩnh Long. Huỳnh Thanh Hồng là một gương mặt văn nghệ được nhiều người yêu mến, nổi tiếng với men thơ nồng say. Thơ Huỳnh Thanh Hồng, nồng nàn tình yêu với quê hương xứ sở. Nhà thơ thổi vào những bài thơ của mình một men say rất lạ, sâu lắng và cũng rất đỗi tự hào về quê hương, đất nước, một đất nước chịu nhiều đau thương mà vẫn quật cường, với những tấm lòng bình dị, thủy chung. Các tác phẩm đã xuất bản:

Thương nhớ người dung (tập thơ, NXB Cửu Long, 1991), Lời của dòng sông (tập thơ, 2003), Bến quê (tập thơ - NXB Văn nghệ Thành phố Hồ Chí Minh, 2006)...

- Bài thơ Cảm ơn Đất nước trích trong tập Bến quê là một tác phẩm tiêu biểu cho phong cách nghệ thuật thơ Huỳnh Thanh Hồng.

* *Đờn kìm*: Đàn nguyệt - Loại đàn có hộp đàn hình tròn như mặt trăng.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,5 điểm). Văn bản trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2 (0,5 điểm). Xác định đề tài của văn bản trên.

Câu 3 (0,5 điểm). Khổ thơ thứ (2) có sử dụng một từ láy. Em hãy chỉ ra đó là từ nào?

Câu 4 (0,5 điểm). Theo những dòng thơ sau, nhân vật tôi lớn lên từ những điều gì?

Tôi lớn lên từ những khúc dân ca

Khoan nhặt tiếng đờn kìm

Ngân nga sáo trúc

Câu 5 (1,0 điểm). Phân tích tác dụng nghệ thuật của biện pháp tu từ đảo ngữ trong dòng thơ:

Lặn lội thân cò quãng vắng đồng xa.

Câu 6 (1,0 điểm). Đoạn thơ khép lại bằng lời cảm ơn chân thành, sâu sắc của tác giả dành cho đất nước: “Xin cảm ơn đất nước”. Theo em, thế hệ trẻ hôm nay cần làm gì để thể hiện lòng biết ơn đối với đất nước? (Trình bày khoảng 7 đến 10 dòng)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày cảm nhận của em về hai khổ thơ (2), (3) trong văn bản ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm)

Raymond E. Brown đã từng chia sẻ: Có được sự tự tin để tin tưởng vào bản thân và khả năng của bạn sẽ giúp bạn tạo ra những thành công". Thế nhưng hiện nay, một số bạn trẻ chưa tự tin khẳng định giá trị bản thân. Em hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) trình bày suy nghĩ về vấn đề: Người trẻ cần làm gì để tự tin khẳng định giá trị bản thân?

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. ĐỌC HIỂU****Câu 1****Phương pháp giải:**

Dựa vào cách trình bày thơ, số chữ, sự tự do trong nhịp điệu, không gò bó số câu, số chữ để xác định thể thơ.

Lời giải chi tiết:

Văn bản được viết theo thể thơ tự do

Câu 2**Phương pháp giải:**

Xác định nội dung chính của bài thơ, chủ yếu viết về quê hương, đất nước.

Lời giải chi tiết:

Đề tài của văn bản là quê hương, đất nước và lòng biết ơn của tác giả đối với đất nước.

Câu 3**Phương pháp giải:**

Tìm từ ngữ trong khổ (2) có dạng lặp âm, lặp vần – đặc điểm của từ láy.

Lời giải chi tiết:

Từ láy trong khổ thơ (2) là dải dàu.

Câu 4**Phương pháp giải:**

Đọc các dòng thơ, xác định yếu tố, hình ảnh gắn với tuổi thơ, quá trình trưởng thành của nhân vật “tôi”.

Lời giải chi tiết:

Nhân vật “tôi” lớn lên từ những khúc dân ca, tiếng đàn kìm khoan nhặt, tiếng sáo trúc ngân nga.

Câu 5**Phương pháp giải:**

Xác định biện pháp tu từ → chỉ ra ý nghĩa của đảo ngữ (đưa “lặn lội” lên đầu câu) → phân tích giá trị biểu đạt

Lời giải chi tiết:

- Biện pháp tu từ: đảo ngữ (đưa cụm “Lặn lội” lên đầu câu).

- Tác dụng: Nhấn mạnh sự vất vả, nhọc nhằn, tần tảo của mẹ khi nuôi con khôn lớn; đồng thời gợi hình ảnh quen thuộc của ca dao “con cò lặn lội bờ sông”, từ đó gợi nên tình thương, sự biết ơn sâu nặng với mẹ và quê hương.

Câu 6

Phương pháp giải:

Liên hệ với thực tiễn thế hệ trẻ → nêu những việc cần làm để bày tỏ lòng biết ơn đất nước → viết đoạn khoảng 7–10 dòng.

Lời giải chi tiết:

Thế hệ trẻ hôm nay cần biết ơn đất nước bằng những hành động thiết thực. Trước hết, mỗi người cần chăm chỉ học tập, rèn luyện để trở thành công dân có ích. Bên cạnh đó, thanh niên cần giữ gìn, phát huy truyền thống văn hóa dân tộc, tích cực tham gia các hoạt động tình nguyện, góp sức xây dựng quê hương. Quan trọng hơn cả, mỗi bạn trẻ cần sống có lý tưởng, có trách nhiệm, biết bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Lòng biết ơn đất nước không chỉ thể hiện trong lời nói, mà phải được chứng minh bằng hành động cụ thể, thiết thực trong cuộc sống hằng ngày.

PHẦN II. VIẾT

Câu 1

Phương pháp giải:

- Giới thiệu khổ thơ (2), (3).
- Cảm nhận nội dung: Tuổi thơ gắn với lao động, thiên nhiên, dân ca, âm nhạc, truyền thống quê hương.
- Nghệ thuật: Hình ảnh bình dị, ngôn ngữ mộc mạc, giàu nhạc điệu.
- Liên hệ, nêu cảm xúc bản thân.

Lời giải chi tiết:

Hai khổ thơ (2) và (3) trong bài *Cảm ơn Đất nước* đã gợi ra những hình ảnh bình dị, thân thương gắn với tuổi thơ của nhân vật trữ tình. Tác giả nhớ về những năm tháng lớn lên từ rẫy mía, bờ ao, từ những trò chơi dân dã như thả diều, lội đồng hái bông súng, từ tình thương, sự nhọc nhằn tần tảo của mẹ. Không chỉ vậy, tuổi thơ ấy còn thấm đẫm âm điệu ngọt ngào của dân ca, tiếng đờn kìm khoan nhặt, sáo trúc ngân nga và câu chuyện cổ tích bà kể trong đêm Trung thu. Những hình ảnh ấy đã tạo nên một không gian văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc, bồi đắp tình yêu quê hương, đất nước. Bằng ngôn từ giản dị mà giàu cảm xúc, tác giả đã khắc họa một miền kí ức tuổi thơ trong trẻo, ấm áp. Đọc đoạn thơ, ta càng thêm yêu những điều bình dị của quê hương và biết ơn đất nước đã nuôi dưỡng tâm hồn mỗi con người.

Câu 2**Phương pháp giải:**

1. Mở bài: Dẫn dắt vấn đề → trích dẫn ý kiến Raymond E. Brown → nêu vấn đề: người trẻ cần làm gì để tự tin khẳng định giá trị bản thân.

2. Thân bài:

- Giải thích: Tự tin là gì? Giá trị bản thân là gì?
- Biểu hiện: Người trẻ dám nghĩ, dám làm, kiên trì theo đuổi ước mơ, tin vào năng lực.
- Ý nghĩa: Giúp phát huy khả năng, đạt thành công, được xã hội công nhận.
- Thực trạng: Một số bạn trẻ thiếu tự tin, dễ mặc cảm, sợ thất bại.
- Giải pháp:
 - + Mỗi người cần rèn luyện kiến thức, kỹ năng, sống tích cực.
 - + Gia đình, nhà trường động viên, khuyến khích.
 - + Xã hội tạo môi trường lành mạnh, cơ hội phát triển.

3. Kết bài: Khẳng định: Tự tin khẳng định giá trị bản thân là con đường để người trẻ vươn tới thành công và cống hiến cho đất nước.

Lời giải chi tiết:

Raymond E. Brown từng nói: “Có được sự tự tin để tin tưởng vào bản thân và khả năng của bạn sẽ giúp bạn tạo ra những thành công”. Câu nói đã gợi ra một bài học ý nghĩa: trong cuộc sống, tự tin chính là chìa khóa để người trẻ khẳng định giá trị bản thân.

Tự tin là tin tưởng vào bản thân, vào năng lực, phẩm chất của mình để mạnh dạn thể hiện và hành động. Khẳng định giá trị bản thân là chứng minh rằng mình có năng lực, có vai trò và xứng đáng được xã hội công nhận. Hai yếu tố này có mối quan hệ mật thiết: chỉ khi có tự tin, con người mới dám khẳng định bản thân.

Thực tế cho thấy, nhiều bạn trẻ ngày nay đã biết sống tự tin, dám nghĩ dám làm, mạnh dạn theo đuổi đam mê và gặt hái thành công. Họ không ngần ngại thử thách bản thân trong các hoạt động học tập, sáng tạo, khởi nghiệp. Tuy nhiên, vẫn còn không ít bạn trẻ sống thiếu tự tin, mặc cảm về hoàn cảnh, e ngại thất bại, sợ bị đánh giá, từ đó bỏ lỡ cơ hội phát triển.

Tự tin khẳng định giá trị bản thân có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Nó giúp người trẻ phát huy khả năng, vượt qua thử thách, đạt được thành công. Đồng thời, sự tự tin cũng mang lại niềm tin, cảm hứng cho những người xung quanh. Một thế hệ trẻ tự tin sẽ góp phần tạo nên một xã hội năng động, sáng tạo, giàu khát vọng.

Để có được sự tự tin, mỗi người trẻ cần trau dồi kiến thức, rèn luyện kỹ năng, giữ thái độ sống tích cực và kiên trì theo đuổi mục tiêu. Gia đình và nhà trường cần đồng hành, động

viên, khích lệ, tránh áp đặt hay so sánh làm giảm sự tự tin của con trẻ. Xã hội cần tạo môi trường lành mạnh, công bằng, nơi mỗi cá nhân đều có cơ hội khẳng định mình.

Tóm lại, tự tin khẳng định giá trị bản thân không chỉ là điều kiện để người trẻ thành công mà còn là trách nhiệm để cống hiến và làm rạng danh đất nước. Mỗi bạn trẻ hôm nay hãy luôn vững tin, dám khẳng định bản thân để trở thành công dân hữu ích, góp phần xây dựng xã hội ngày càng tiến bộ, văn minh.